

Utan körkort – utan jobb?

En rapport om glappet mellan unga och arbete

Rapportens viktigaste insikter

Körkort har blivit en tröskel till jobb

Över hälften av alla jobbannonser på Arbetsförmedlingen ställer krav på körkort, samtidigt som sex av tio unga vuxna arbetssökande i åldern 18–30 år saknar det^{1,2}. Det innebär att många sorteras bort redan innan de fått chansen.

Flera branscher skriker efter arbetskraft – men många unga stängs ute

Sju av tio unga utan körkort svarar att de har avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkortskravet. Samtidigt som Sverige har hög ungdomsarbetslöshet skriker flera branscher efter arbetskraft. I många yrken där rekryteringsbehoven är som störst – exempelvis inom vård, service och transport – är körkort ofta ett grundkrav.

Alla unga har inte samma möjlighet

Körkortskraven riskerar att förstärka ojämlikheten mellan unga. Förutsättningarna att ta körkort påverkas av faktorer som ekonomi, tillgång till privat övningskörning och bakgrund, där utrikes födda unga har särskilt svårt. Samtidigt varierar körkortets betydelse för ungas möjligheter på arbetsmarknaden mellan olika delar av landet.

7 av 10

unga har avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkortskrav

>50%

av jobben hos Arbetsförmedlingen kräver körkort

6 av 10

unga arbetssökande saknar körkort

Rapporten bygger på två nya undersökningar bland unga vuxna i åldern 18–30 år och utrikes födda unga i samma åldersgrupp. Denna data kompletteras med statistik från myndigheter och branschorganisationer. Totalt har närmare 1 400 unga deltagit i undersökningarna, som belyser hur körkortskraven påverkar möjligheten att få jobb och ta sig in på arbetsmarknaden. Metodbeskrivning och källhänvisningar återfinns på sida 22. Undersökningarna har tagits fram på uppdrag av OKQ8.

Innehåll

Förord.....	4
Körkort är en nyckel till jobb.....	5
Alla unga har inte samma möjlighet.....	6
En investering i ungas möjligheter.....	8
Unga efterfrågar lägre trösklar till körkort.....	9
Resultat från undersökning unga vuxna.....	10
Körkort ökar jobbchanserna.....	11
Körkort har haft betydelse för att få jobb.....	12
Unga utan körkort har avstått att söka jobb.....	13
Samhället borde stötta så att fler har råd.....	14
Bidrag är viktigt – men inte allt.....	15
Kostnaden är ett hinder.....	16
Resultat från undersökning utrikes födda unga vuxna.....	18
Utrikes födda unga: Körkort ett krav för arbetslivet.....	19
Utrikes födda unga: Körkort bidrar till ojämlikhet.....	20
Metod och genomförande.....	22

Hur ger vi fler chansen?

Körkort har blivit ett avgörande krav på den svenska arbetsmarknaden – även för jobb där bilkörning inte är en central del av arbetsuppgiften. Samtidigt saknar många unga arbetssökande körkort. Det skapar ett tydligt glapp: arbetsgivare har svårt att hitta medarbetare och unga har svårt att få jobb.

Som aktör med stark lokal närvaro och som stor arbetsgivare möter vi den här problematiken dagligen – i samtal med kunder, samarbetspartners och i vår egen rekrytering. Men det handlar inte bara om körkortet i sig, utan om ojämlika förutsättningar att ta det.

Ojämlika förutsättningar att ta körkort avgör vem som stängs ute från arbetsmarknaden och vem som får chansen till jobb. Körkort har blivit en arbetsmarknadsfråga

och en avgörande faktor för både ungas och samhällets utveckling.

Med den här rapporten vill vi ge unga en röst i frågan om hur ojämlika förutsättningar att ta körkort påverkar deras möjligheter till jobb. Vi vill bidra med fakta och perspektiv som ökar förståelsen för den matchningsproblematik vi ser – och tillsammans med andra hitta lösningar som ger dem som står utanför arbetsmarknaden en bättre chans till jobb.

Karin Eriksson
Vd OKQ8

Körkort är en nyckel till jobb

Sverige har bland de högsta nivåerna av ungdomsarbetslöshet i Europa. Enligt SCB:s definition av unga (15–24 år) står över 170 000 unga vuxna utan arbete. Situationen är särskilt tuff för utrikes födda unga i samma åldersgrupp där 35,8 procent är arbetslösa, jämfört med inrikesfödda där siffran är 21,2 procent.³

Samtidigt skriker branscher med många instegsjobb, till exempel hemtjänst, service och transport, efter arbetskraft. Många av dessa jobb kräver sällan längre utbildning eller erfarenhet – däremot körkort, något som 6 av 10 arbetssökande unga vuxna saknar.

Att körkort har stor betydelse för möjligheten att få arbete råder det bred enighet om. 97 procent av unga vuxna anser att körkort ökar möjligheten att få jobb. Samtidigt svarar 7 av 10 att de har avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkorts krav.

97 %

unga anser att körkort ökar ungas möjligheter att få jobb

7 av 10

unga utan körkort har avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkorts krav

6 300

nya medarbetare behövs varje år inom vård och omsorg fram till 2029⁴

131 000

personer behöver rekryteras till transportsektorn fram till 2040⁵

Alla unga har inte samma möjlighet

Forskning visar att låg inkomst, låg utbildning samt bristande kunskaper i svenska språket är faktorer som gör det svårt att ta körkort⁶. Siffror i undersökningen visar dessutom att 1 av 4 saknar handledare/bil att övningsköra med. Även föräldrars förutsättningar att stötta ekonomiskt har betydelse. 70 procent unga med körkort anger att de fått ekonomisk hjälp hemifrån för att kunna ta körkort. I gruppen utrikes födda unga har endast 28 procent fått samma hjälp hemifrån.

70 %

unga med körkort har fått ekonomisk hjälp hemifrån för att kunna ta körkort...

...motsvarande siffra bland utrikes födda unga är

28 %

1 av 4

unga utan körkort saknar handledare/bil att övningsköra med

”Jag vill plugga till polis efter gymnasiet och då måste man ha körkort. Jag och mina klasskompisar pratar inte så mycket om det, men de säger att de övningskör med föräldrar eller äldre syskon och att de kommer att ta körkort så fort de fyller 18. Jag har ingen att övningsköra med och det gör det svårare. Jag bor med mamma och hon har inte körkort eller bil. Jag måste ta all övningskörning genom körskola och det kostar mycket. Pengarna är ett hinder, när man är ung och inte har ett jobb så blir det svårt.”

Kvinna 18 år, går andra året på gymnasiet, norra Stockholm

**9 av 10 unga anser
att körkort bör ses som
en investering i ungas
möjligheter till arbete.**

85%

**av unga i mindre orter
säger att körkort är
viktigt för att få jobb**

Betydelsen av körkort varierar kraftigt beroende på var i landet man bor. I mindre städer och landsbygdskommuner säger 85 procent att körkort är viktigt för att få jobb. För många unga utanför storstäderna är körkort inte bara en fördel – det är en avgörande förutsättning för att kunna få ett jobb. I större städer är siffran 59 procent.

82%

**av utrikes födda unga
kvinnor med körkort säger
att körkortet varit viktigt
för att få jobb**

Utrikes födda unga påverkas i större utsträckning av körkortskravet på arbetsmarknaden. För 82 procent av utrikes födda unga kvinnor har körkort varit viktigt för att få jobb. Åtta av tio utrikes födda unga med körkort säger att de avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkortskrav.

Unga efterfrågar lägre trösklar till körkort

Nästan sju av tio som inte har körkort säger att lägre kostnader skulle göra det lättare att ta körkort.

Unga efterfrågar även stöd för körkortsteorin (42 procent), stöd för privat övningskörning (36 procent) och var fjärde vill också se insatser via arbetsgivare.

Ett exempel är Göteborgs Stad som sedan 2025 erbjuder avgiftsfri körkursutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet för att underlätta vägen till arbete och möta kompetensbristen.

7 av 10

unga säger att lägre kostnader
skulle göra det lättare att ta körkort

Insatser unga vill se från samhället*:

- Bidrag/subvention 61 %
- Subventionerad trafikskola/körlektioner 54 %
- Stöd för teori 42 %
- Insatser via arbetsgivare 34 %

*Frågan har ställts som en flervalfråga till de unga som svarar att samhället borde göra mer för att de unga ska ha råd med körkort.

Så säger unga vuxna om jobb och körkort

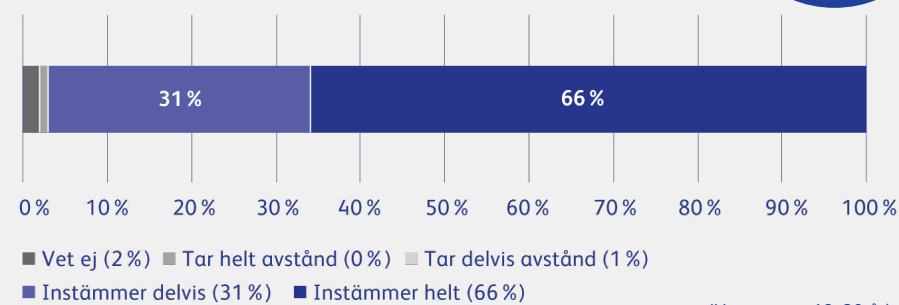
Undersökningen genomfördes som en webbenkät i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket innebär att resultaten är representativa och generaliserbara för målgruppen unga vuxna i Sverige i åldern 18–30 år. Datainsamlingen genomfördes mellan den 17 februari och 3 mars 2026. Totalt besvarade 1 073 personer enkäten.

Unga överens: Körkort ökar jobbchanserna

97%
instämmer

Körkort ökar ungas möjligheter att få jobb

(Unga vuxna 18–30 år)

Diagram 1: Hur väl instämmer du i följande påstående – Körkort ökar ungas möjligheter att få jobb. N:1073

Hela 82 procent av unga vuxna bosatta i mindre städer, tätorter och i landsbygdskommuner instämmer helt i att körkort ökar ungas möjligheter att få jobb, vilket kan jämföras med 57 procent av unga vuxna som bor i storstäder och storstadsnära kommuner. För hela riket är siffran 66 procent, se diagram ovan.

Unga som tagit körkort bekräftar: Har haft betydelse för att få jobb

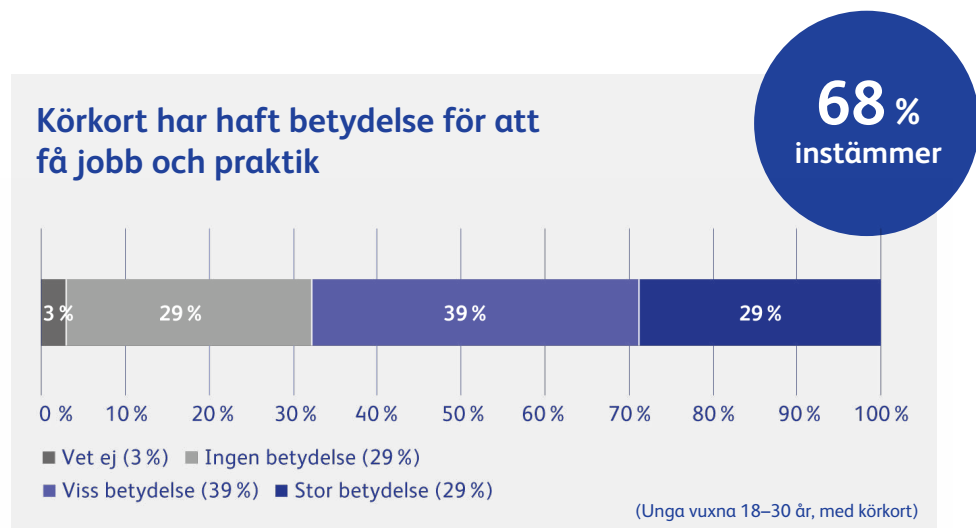

Diagram 3: Vilken betydelse har körkort haft för dina möjligheter att få jobb och praktik? N:675

Nästan sju av tio unga vuxna som idag har körkort uppger att körkortet har haft betydelse för deras möjligheter att få jobb eller praktik.

Landsbyggen sticker ut, hela 83 procent unga vuxna bosatta i mindre städer, tätorter och landsbygdskommuner uppger att körkortet har haft viss eller stor betydelse för deras jobbmöjligheter. Bland unga vuxna bosatta i storstäder och storstadnära kommuner är det 60 procent av de som idag har körkort som uppger att det har haft betydelse för deras möjlighet att få jobb och praktik.

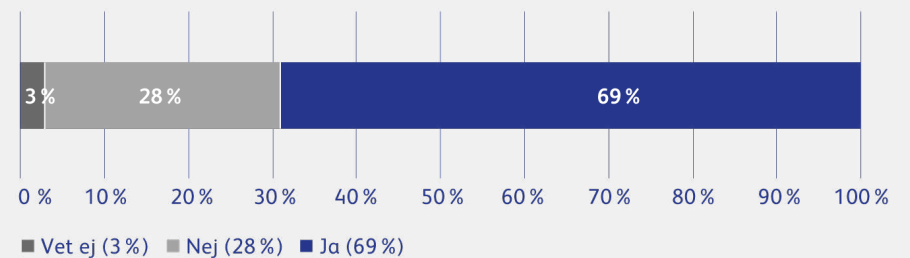

Unga utan körkort: Har avstått att söka jobb

Sju av tio unga vuxna utan körkort har någon gång avstått från att söka jobb eller praktik på grund av körkorts krav.

Avstått från att söka jobb/praktik på grund av krav på körkort

69%
instämmer

(Unga vuxna 18–30 år, utan körkort)

Diagram 4: Har du någon gång avstått från att söka jobb/praktik på grund av körkorts krav? N:240

Unga: Samhället borde stötta så att fler har råd

Majoriteten (90 procent) anser att körkort bör ses som en investering i ungas möjligheter till arbete. Sex av tio tycker dessutom att samhället borde göra mer för att unga ska ha råd med att ta körkort.

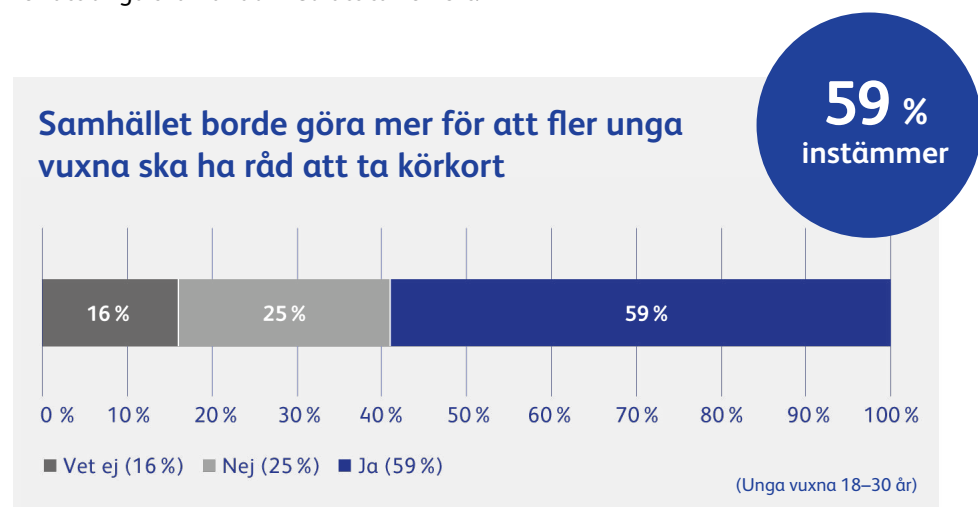

Diagram 6: Tycker du att samhället (t.ex. staten, kommuner eller näringsliv) borde göra mer för att unga ska ha råd att ta körkort? N:1073

Bidrag är viktigt – men inte allt

Tillfrågade som instämmer i påståendet att "samhället borde göra mer för att unga vuxna ska ha råd att ta körkort", har en rad olika förslag på insatser som behövs.

Vilka typer av insatser från samhället tycker du är viktigast för att unga ska ha råd att ta körkort?

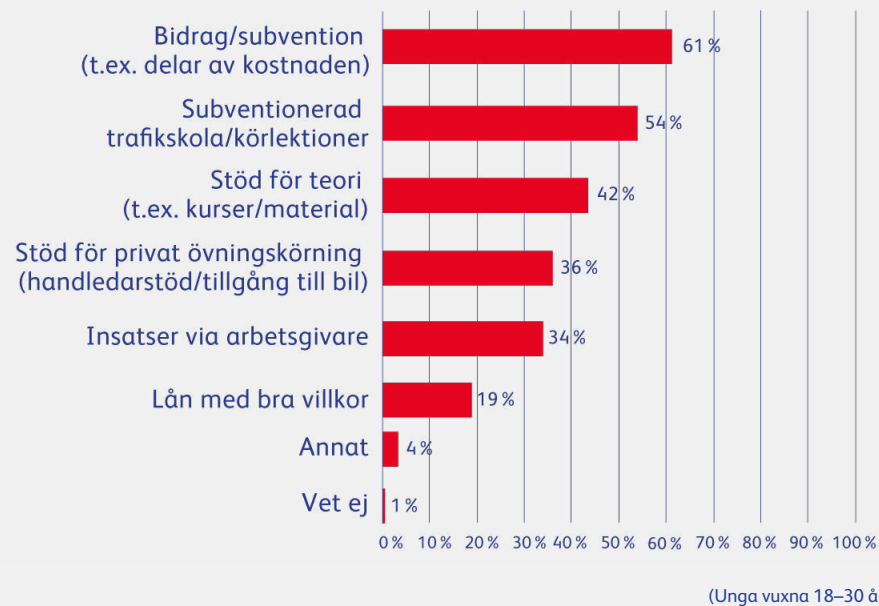

Diagram 7: Vilka typer av insatser från samhället tycker du är viktigast för att unga ska ha råd att ta körkort?
Flervalsfråga, max tre svar. N:629

Unga utan körkort: Kostnaden är ett hinder

Det finns flera hinder som påverkar ifall unga vuxna lyckas ta körkort. 53 procent säger att kostnaden i mycket hög- eller ganska hög grad är ett hinder.

I samma grupp säger nästan en fjärdedel (23 procent) att avsaknaden av handledare och/eller bil att övningsköra med, är en av de främsta anledningarna till att de inte har körkort.

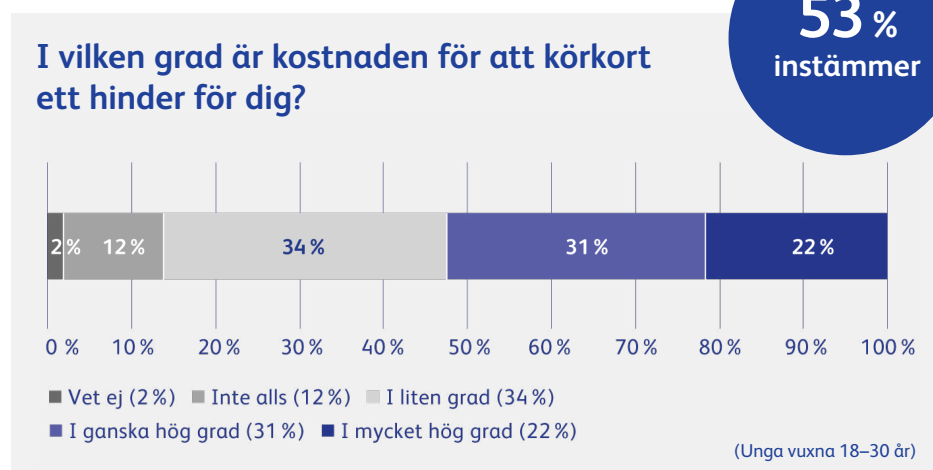

Diagram 8: I vilken grad är kostnaden för att ta körkort ett hinder för dig? N:240

70 procent av unga vuxna som idag har körkort har finansierat det via gåvor från familj/vänner. En dryg fjärdedel har använt eget sparande och inkomst för att finansiera sitt körkort. Endast 1 procent har finansierat sitt körkort genom lån.

”Just nu jobbar jag som vikarie på ett äldreboende, så inkomsten är osäker. Vissa månader finns det mycket jobb, andra betydligt mindre. Jag håller på att ta körkort men kostnaderna är höga. Riskutbildning, körlektioner, teori, uppkörning – allt kostar och varje misslyckat moment innebär nya utgifter. Körkort för mig handlar om frihet och framtidstro, men också att kunna tacka ja till fler arbetspass, söka jobb längre bort och att våga drömma lite större.”

Bushra 25 år, undersköterska, Linköping

Så säger utrikes födda unga vuxna om jobb och körkort

Undersökningen genomfördes via muntliga enkätintervjuer med hjälp av flerspråkiga intervjuare. Totalt deltog 320 utrikes födda unga vuxna i åldern 18–30 år. Resultaten är karaktäristiska för målgruppen. Datainsamlingen genomfördes mellan den 16 februari och 9 mars 2026. Intervjuerna genomfördes på svenska samt nio andra språk: arabiska, engelska, somaliska, persiska, ryska, kurdiska, turkiska, serbiska och thailändska. Datainsamlingen skedde genom personliga intervjuer på plats i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall, Västerås, Linköping, Karlstad och Växjö.

Utrikes födda unga: Körkort ett krav för arbetslivet

Utrikes födda unga vuxna upplever körkort som en central förutsättning för att få jobb. Samtidigt visar resultaten att kostnader och körkortskrav skapar betydande hinder som riskerar att förstärka ojämlikheter. Många efterfrågar därför stöd från samhället för att göra körkortet mer tillgängligt.

84 %
instämmer

Körkort ökar ungas möjligheter att få jobb

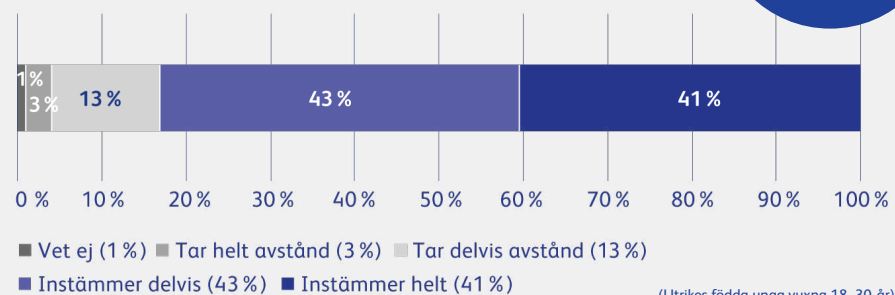

Diagram 9: Hur väl instämmer du i följande påstående? N:320

Majoriteten (84 procent) av utrikes födda unga vuxna menar att körkort ökar ungas chanser att få jobb. Drygt sju av tio utrikes födda unga vuxna som idag har körkort uppger att körkort har haft betydelse för deras möjligheter att få jobb eller praktik. Utrikes födda kvinnor som har körkort uppger i större utsträckning (82 procent) att körkortet har haft betydelse för deras möjligheter att få jobb eller praktik.

64 procent av dem som idag inte har körkort tror att ett körkort skulle öka deras chanser att få jobb.

Majoriteten av utrikes födda unga svarar att avsaknaden av körkort bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden.

Körkortskrav gör att utrikes födda avstår från att söka jobb

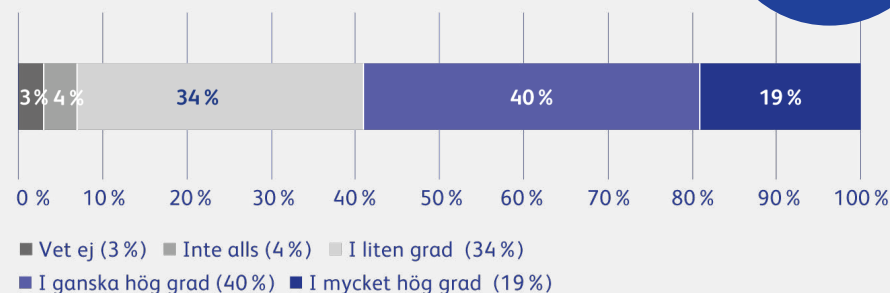
Åtta av tio utrikes födda unga vuxna som idag har körkort uppger att de tidigare inte kunnat söka vissa jobb eller praktikplatser på grund av körkortskrav.

Körkortskrav skapar ojämlikhet på arbetsmarknaden

Majoriteten (59 procent) av utrikes födda unga vuxna anser att avsaknaden av körkort bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden. Motsvarande siffra för hela riket är 45 procent.

Avsaknad av körkort bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden bland unga

59 %
instämmer

(Utrikes födda unga vuxna 18–30 år)

Diagram 10: I vilken grad anser du att avsaknad av körkort bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden bland unga?
N:320

Lägre kostnad skulle göra det lättare att ta körkort

Lägre kostnader för att ta körkort är den mest efterfrågade insatsen bland utrikes födda unga utan körkort (71 procent). Samtidigt lyfter en fjärdedel behovet av tillgång till handledare, hjälp med teorin och bil för privat övningskörning som konkreta stöd för att lyckas ta körkort.

Diagram 11: Oavsett om du planerar att ta körkort eller inte - vad tror du skulle göra det lättare för dig att ta körkort? Flervalsfråga. N:128

Vilka är de främsta anledningarna till att du inte har körkort idag?

(Utrikes födda unga vuxna 18–30 år, utan körkort)

Diagram 12: Vilka är de främsta anledningarna till att du inte har körkort idag? Flervalsfråga. N:128

De utrikes födda unga vuxna som idag har körkort har främst finansierat det genom eget sparande och inkomst (52 procent). Endast 28 procent har finansierat sitt körkort genom gåvor från föräldrar och familj och 15 procent har finansierat sitt körkort genom lån.

Studenter (71 procent) och boende i förort (68 procent) uppger i större utsträckning att kostnaden är en av de främsta anledningarna till att de inte har körkort idag.

Metod och genomförande

Rapporten bygger på statistik från myndigheter och branschorganisationer samt två nya undersökningar. De båda undersökningarna har utgått från samma frågeställningar, men skiljer sig åt i metod.

Novusundersökningen

I Novusundersökningen presenteras resultaten från en webbenkät genomförd i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket innebär att resultaten är representativa och generaliserbara för målgruppen unga vuxna i Sverige i åldern 18–30 år.

Datainsamlingen genomfördes mellan den 17 februari och 3 mars 2026. Totalt besvarade 1 073 personer enkäten.

Undersökningen bland utrikes födda unga vuxna

Här presenteras resultaten från en studie genomförd via muntliga enkätintervjuer med hjälp av flerspråkiga intervjuare. Totalt genomfördes 320 intervjuer med utrikes födda personer i åldern 18–30 år mellan den 16 februari och 9 mars 2026.

Intervjuerna genomfördes på svenska samt nio andra språk: arabiska, engelska, somaliska, persiska, ryska, kurdiska, turkiska, serbiska och thailändska. Datainsamlingen genomfördes på

plats i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall, Västerås, Linköping, Karlstad och Växjö. Resultaten är karaktäristiska för målgruppen.

Källor:

1. Arbetsförmedlingen
2. Arbetsförmedlingen. Uträkning utifrån att det den 2 april 2026 fanns 64 499 jobb i 17 387 annonser där det angivits att körkort krävs i valet för detta och 66 116 jobb i 33 493 annonser som valt att det inte krävs. Detta är uppgifter om att någon form av körkort krävs.
3. SCB: https://www.scb.se/contentassets/sets/2d9522a356e448a59b0cc-fa94acf8171/am0401_2025a01_br_amftbr2601.pdf
4. SKR: <https://kunskapsstyrningvard.se/download/18.5627773817e39e979ef38054/1642160111940/7585-901-9.pdf>
5. Transportföretagen: www.transportforetagen.se/globalassets/rapporter/kompetensforsorjning/2025/transportnaringen-framtidens-arbetsmarknad-2025.pdf
6. Nationellt kunskapscentrum: https://www.k2centrum.se/sites/default/files/fields/field_uppladdad_rapport/k2_outreach_2919-4.pdf

